

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра спеціально-правових дисциплін**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор інституту

О.О. Ляшко
«   »   2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН»**

за спеціальністю 081 «Право»

Навчально-науковий гуманітарний інститут

Київ - 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Договірне регулювання суспільних відносин» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 081 «Право» ступеня вищої освіти освітньо-наукового рівня за денною формою навчання.

Розробник: Міловська Н. В. – доцент кафедри спеціально-правових дисциплін ТНУ, кандидат юридичних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціально-правових дисциплін
Протокол від 10 жовтня 2019 р.

Завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін

© Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019 рік

© Н. В. Міловська, 2019 рік

1. Програма навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Договірне регулювання суспільних відносин» є найпоширеніші групи договірних зобов'язань, які мають місце в цивільному обороті, порядок укладення, виконання та припинення договорів, а також правові наслідки порушення сторонами договірних умов.

Міждисциплінарні зв'язки: «Цивільне право», «Договірне право», «Міжнародне приватне право», «Господарське право», «Підприємницьке право», «Корпоративне право», «Правові основи зовнішньоекономічної діяльності».

Мета навчальної дисципліни «Договірне регулювання суспільних відносин» полягає у формуванні системи знань про поняття, предмет та методи договірного права, огляд джерел та його основних інститутів, набуття навичок роботи з нормативним матеріалом, уміння вирішувати конкретні правові ситуації, які виникають у сфері договірних відносин, на базі національного та іноземного законодавства.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є:

- знати основні принципи договірного права;
- аналіз основних джерел договірного права в Україні та при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- правовий аналіз основних інститутів договірного права;
- знати порядок укладання договорів за участю суб'єктів господарювання;
- знати порядок виконання договорів за чинним законодавством України;

- визначення основ правового регулювання договірних відносин в контексті регулювання підприємницької діяльності в Україні;
- знати поняття та зміст договорів;
- визначення та аналіз договорів окремих видів;
- аналіз способів захисту прав та законних інтересів учасників договірних відносин, набуття досвіду роботи з правовими документами;
- вміти здійснювати професійну діяльність в межах вимог чинного законодавства України та міжнародних договорів;
- визначати конкретні особливості правового регулювання договірних відносин відповідно до потреб конкретного учасника господарської діяльності;
- оперувати положеннями законів України, підзаконних нормативно-правових актів, що приймаються у встановленому законом порядку органами державної влади та місцевого самоврядування.

Програмні компетентності

1. Загальні.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, усвідомлювати значення принципу свободи договору та вміло застосовувати його на практиці.

2. Спеціальні (фахові)

СК1. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів.

СК2. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК3. Знання і розуміння ретроспективи формування правових інститутів.

СК4. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів цивільного права та договірної права.

СК6. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК7. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК8. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК9. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів учасників договірних відносин, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК10. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх змісту.

Результати навчання:

РН 1. Фундаментальні знання загальнотеоретичних правових понять і спеціальних категорій договірної права.

РН 2. Фундаментальні знання системи права та законодавства, а також механізму правового регулювання договірних відносин.

РН 3. Фундаментальні знання стану юридичної практики.

РН 4. Уміння використовувати інтернет-ресурси.

PH 5. Здатність використовувати професійно-профільні знання, отримані

в суміжних галузях права.

PH 6. Уміння орієнтуватися в системі чинного законодавства та його тлумачити.

PH 7. Здатність оцінювати правову ситуацію та надавати вірну юридичну кваліфікацію.

PH 8. Вміння розробляти проекти договорів.

PH 9. Уміння проводити аналіз чинного законодавства.

PH 10. Здатність знаходити та інтерпретувати відповідні дані для формування суджень суспільних, наукових або правових проблем.

PH 11. Здатність інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації.

PH 12. Доносити свої судження та знання з правових питань до фахової та не фахової аудиторії.

PH 13. Вміння зрозуміло і недвозначно робити висновки, розумно їх обґрунтовуючи.

PH 14. Вести аргументовану дискусію з правових питань.

PH 15. Оцінювати інформацію, що розміщується у засобах масової інформації.

PH 16. Здійснювати та проводити статистичний аналіз юридичної інформації та формулювати висновки.

PH 17. Вміння користуватися навчально-методичною літературою.

PH 18. Вміння користуватися мультимедійними засобами.

PH 19. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.

PH 20. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності юриста.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS –	Галузь знань 08 Право	Статус дисципліни: Обов'язкова
	Спеціальність 081 Право	
Кількість розділів – 1	Спеціалізація:	Рік підготовки 1-й Семестр
Загальна кількість годин – 12		2-й Лекції
	Ступінь вищої освіти: освітньо-науковий	6 год. Семінарські 4 год.
		Вид контролю: залік

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		л	п	сем.	С. р.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Договір як регулятор суспільних відносин	4	2		2	
Тема 2. Забезпечення належного виконання договірних зобов'язань	3	2		1	
Тема 3. Захист прав учасників договірних відносин	3	2		1	
Залік	2				
Усього годин	12	6		4	

4. Плани семінарських занять

Тема 1. Договір як регулятор суспільних відносин

1. Поняття договору та його юридичні ознаки.
2. Нормативно-правове регулювання договірних правовідносин.
3. Загальні вимоги щодо змісту та істотних умов договорів.
4. Порядок і способи укладення договорів.
5. Класифікація цивільно-правових договорів та їх види.
6. Поняття та ознаки господарського договору.
7. Правова природа публічного договору.
8. Поняття та загальна характеристика зовнішньоекономічного договору.

Література:

1. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О.В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.
2. Мічурін Є.О. Техніка складання договорів: Навч.-практ. посіб. – Х.: Юрsvіт, 2006. – 536 с.
3. Підприємницьке право: Підручник / за ред.. О.В. Старцева. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Істина, 2007. – 864 с.
4. Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
5. Вінник О. М. Господарське право: Навч. посіб./ 2-ге вид., змін. та доп. – К.: Правова єдність, 2009. – 766 с.

Тема 2. Забезпечення належного виконання договірних зобов'язань

1. Поняття та порядок виконання договірних зобов'язань.
2. Елементи належного виконання договірних зобов'язань.
3. Підстави та порядок припинення договірних зобов'язань.
4. Поняття і правова природа забезпечувальних правовідносин.
5. Речово-правові способи забезпечення виконання договірних зобов'язань.
6. Зобов'язально-правові способи забезпечення виконання договірних зобов'язань.

Література:

1. Бервено С.М. Проблеми договірних прав України: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.
2. Подцерковний О.П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики. – К.: «Юстініан», 2006. – 424 с.
3. Мілаш В.С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: Монографія. – Харків: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2007. – 440 с.
4. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О.В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.

Тема 3. Захист прав учасників договірних відносин

1. Поняття та підстави захисту прав та інтересів сторін договору.
2. Форми та способи захисту прав та інтересів сторін договору.
3. Поняття відповідальності за порушення договірних умов.
4. Підстави та умови договірної відповідальності.
5. Форми відповідальності за порушення договірних умов.
6. Підстави звільнення від відповідальності.

Література:

1. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. для студ. вищ. навч.

закл. / За ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.

2. Підприємницьке право: Підручник / за ред. О.В. Старцева. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Істина, 2007. – 864 с.

3. Белянєвич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.

4. Вінник О. М. Господарське право: Навч. посіб./ 2-ге вид., змін. та доп. – К.: Правова єдність, 2009. – 766 с.

5. Луць В. В. Контракти в підприємницькій діяльності: Навч. пос. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 576 с.

5. Самостійна робота студентів

Не передбачено

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання та контролю

При викладанні дисципліни використовуються такі методи навчання:

- проведення лекцій-дискусій з використанням мультимедійних презентацій;

- проведення семінарських занять з використанням активних форм навчання (тренінги, ділові та імітаційні ігри);

- надання інформаційних джерел (наукової літератури, нормативно - правових актів) для самостійного опрацювання за визначеною тематикою;

- самостійне виконання студентами завдань у вигляді аналітичних доповідей, проектів рішень, експертних висновків.

Важливу роль у вивченні курсу належить *лекції*, що є провідною організаційною формою навчання, засобом спрямування спільної діяльності викладачів і студентів на досягнення цілей навчання. Під час лекцій визначається зміст і наукова спрямованість предмета, розглядаються найважливіші проблеми, прокладається шлях до самостійного вивчення джерел та юридичної літератури.

Семінар – це колективна форма аудиторних занять; активний метод перевірки знань, якому передують самостійне вивчення студентами різних юридичних джерел і посібників. На семінарських заняттях студенти, під керівництвом викладача, шляхом творчого обміну думок у процесі товариської дискусії поглиблюють і узагальнюють знання, здобуті на лекціях і під час самостійної роботи, учаться давати об'єктивну оцінку суспільним явищам, формувати власні погляди та активну життєву позицію, здобувають досвід усного виступу перед аудиторією.

Важливою складовою підготовки до семінарського заняття є *самостійна робота студента* з юридичними джерелами та літературою. Зміст і спрямованість цієї роботи визначається на лекціях. Самостійна навчальна робота не лише формує в студентів навички і вміння самостійного здобування знань, що важливо для здійснення неперервної освіти протягом усієї подальшої трудової діяльності, а й має важливе виховне значення, оскільки формує самостійність як рису характеру, що відіграє істотну роль у структурі особистості сучасного спеціаліста вищої кваліфікації. Обов'язковою складовою самостійної роботи студентів є: конспектування передбачених до кожного семінарського заняття основних юридичних джерел в окремому зошиті.

Методами контролю в межах дисципліни є: усне та письмове опитування; перевірка виконаних самостійних завдань; оцінювання активності та знань під час участі у семінарських заняттях з використанням активних форм навчання; тестовий контроль.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Договірне право України: поняття та структура.
2. Метод договірної права.
3. Система договірної права та характеристика його основних інститутів.
4. Загальна характеристика джерел господарського договірної права України.
5. Господарське законодавство України у сфері укладання та виконання договорів (внутрішньонаціональний рівень). Можливість застосування до змісту договору національного законодавства іноземних країн; поняття колізійних норм.
6. Конвенційний рівень джерел договірної права.
7. Звичай ділового обороту (торговельні звичай), узвичаєння, заведений порядок як регулятори господарсько-договірних відносин.
8. Принципи договірної права та їх закріплення у чинному законодавстві.
9. Свобода договору та її обмеження.
10. Аналогія права та аналогія закону як засоби подолання прогалін в регулюванні договірних відносин.
11. Публічно-правові та приватно-правові елементи в господарсько-договірній діяльності.
12. Поняття та види господарських зобов'язань.
13. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
14. Публічні зобов'язання у сфері господарювання.
15. Суб'єктний склад організаційно-господарських зобов'язань.
16. Загальні умови виконання господарських зобов'язань.
17. Вимоги виконання господарського зобов'язання щодо суб'єкта, часу, місця, способу.
18. Передоручення виконання майново-господарських зобов'язань (переадресування прийняття виконання майново-господарських зобов'язань);

делегування прав (повноважень) за організаційно-господарськими зобов'язаннями.

19. Заміна осіб в господарському зобов'язанні.

20. Загальні умови та види забезпечення виконання господарських зобов'язань.

21. Поручка як засіб забезпечення виконання зобов'язань.

22. Гарантія як засіб забезпечення виконання зобов'язань.

23. Застава як засіб забезпечення виконання зобов'язань.

24. Завдаток та притримання як засоби забезпечення виконання зобов'язань.

25. Підстави припинення господарських зобов'язань.

26. Поняття господарсько-договірної відповідальності та зміст принципу її невідворотності.

27. Поняття форс-мажору як підстави звільнення від відповідальності за невиконання (неналежне виконання) господарсько-договірних зобов'язань.

28. Межі господарсько-договірної відповідальності суб'єктів господарювання.

29. Форми реалізації господарсько-договірної відповідальності. Строки позивної давності під час реалізації господарсько-договірної відповідальності у судовому порядку.

30. Досудовий порядок реалізації господарсько-договірної відповідальності.

31. Стягнення збитків за порушення господарсько-договірних зобов'язань.

32. Оперативно-господарські санкції як засіб господарсько-договірної відповідальності.

33. Застосування штрафних санкцій за порушення господарсько-договірних зобов'язань.

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. Він також включає перевірку конспектів лекцій, захист індивідуальних завдань.

Модульний контроль здійснюється під час проведення останнього індивідуального заняття під контролем викладача згідно з робочою програмою дисципліни. Форма контролю – тестування або індивідуальна співбесіда за політологічним практикумом.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії.

Залік проводиться в усній або письмовій формі.

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання та підсумковий контроль			Сума
Поточний контроль		Підсумковий контроль	
С1	С 2		
40	40	20	100

С 1, С 2 – семінари до тем

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
80 – 89	B	
75 – 79	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	

30 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 29	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.
3. Про концесії: Закон України від 16 липня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 41. – Ст. 372.
4. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14 вересня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 44. – Ст. 391.
5. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. (в ред. ЗУ від 11 грудня 2003 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 231.
6. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10 квітня 1992 р. (в ред. ЗУ від 14 березня 1995 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 15. – Ст. 99.
7. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. (в ред. ЗУ від 2 жовтня 2003 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – Ст. 102.
8. Про приватизацію державного майна: Закон України від 4 березня 1992 р. (в ред. ЗУ від 19 лютого 1997 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 17. – Ст. 122.
9. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію): Закон України від 6 березня 1992 р. (в ред. ЗУ від 15 травня 1996 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 34. – Ст. 160.
10. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313.

Основна література

1. Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
2. Вінник О. М. Господарське право: Навч. посіб./ 2-ге вид., змін. та доп. – К.: Правова єдність, 2009. – 766 с.
3. Господарський кодекс України: науково-практ. коментар / За ред. О.І Харитонова. – Х.: Одіссей, 2007. – 831 с.
4. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О.В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.
5. Мічурін Є.О. Техніка складання договорів: Навч.-практ. посіб. – Х.: Юрsvіт, 2006. – 536 с.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. В.М. Коссака. – К.: Істина, 2007.
7. Науково-практичний Коментар до Господарського кодексу України 2-е видання, перероблене і доповнене / За заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 720 с.
8. Підприємницьке право: Підручник / за ред.. О.В. Старцева. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Істина, 2007. – 864 с.
– Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: зб. Нормативно-правових актів / Упоряд. О.І. Дорошенко. – Д.: Дніпрокнига, 2008. 1056 с.
9. Хозяйственное право Украины: Учебник / Под ред. В.К. Макутова. – К.: Юринком Интер, 2002. – 912 с. 29

Додаткова література

1. Бервено С.М. Проблеми договірного права України: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.

2. Подцерковний О.П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики. – К.: «Юстініан», 2006. – 424 с.
3. Мілаш В.С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: Монографія. – Харків: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2007. – 440 с.
4. Луць В.В. Контракти в підприємницькій діяльності: Навч. пос. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 576 с.
5. Віхров О.П. Організаційно-господарські правовідносини: Монографія. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 512 с.
6. Мілаш В.С. Господарське право: Курс лекцій: У 2-х ч. – Ч.1. – Х.: Право, 2008. – 496 с.
7. Мілаш В.С. Господарське право: Курс лекцій: У 2х ч. – Ч.2. – Х.: Право, 2008. – 336 с.
8. Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / Под общ. ред. А.Г. Бобковой. – Харьков: Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. – 1296 с.
9. Збірник нормативно-правових актів (Господарське законодавство України: Зб. нормат. актів / Упоряд. В.С. Мілаш. – Харків: Право, 2009. – 720 с.
10. Щербина В.С. Господарське право: Підручник / 4-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 640 с.
11. Резнікова В.В. Правове регулювання посередництва у сфері господарювання (теоретичні аспекти): Монографія. – Хмельницький: Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2010. – 706 с.
12. Кравець І.М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 240 с.
13. Господарське право: Підручник / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2010. – 424 с.
14. А.Н. Кучер. Теория и практика преддоговорного этапа: юридический аспект. – М.: 2005. – 363 с.

15. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Кн. 1: Общие положения. – М: Статут, 2002. – 848 с.
16. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Кн. 2: Договоры о передаче имущества. – М.: Статут, 2006. – 780 с.
17. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Кн. 3: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. – М.: Статут, 2002. – 1038 с.
18. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Кн. 4: Договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта. – М.: Статут, 2006. – 910 с.
19. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Кн. 5. В двух томах. Том 1: Договоры о займе, банковском кредите и факторинге. Договоры, направленные на создание коллективных образований. – М.: Статут, 2006. – 736 с.
20. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Кн. 5. В двух томах. Том 2: Договоры о банковском вкладе, банковском счете; банковские расчеты. Конкурс, договоры об играх и пари. – М.: Статут, 2006. – 623 с.
21. Принципы международных коммерческих договоров УНИДРУА / Пер. с англ. А.С. Комарова. – М.: Статут, 2006. – 735 с.
22. Договоры в предпринимательской деятельности / Отв. ред. Е.А. Павлодский, Т.Л. Левшина; Ин.-т законод. И сравнит. правоведения. – М.: Статут, 2008. – 509 с.
23. М.В. Кратенко. Злоупотребление свободой договора: частно-правовые и публично-правовые аспекты: Монография. – М.: Волтерс Клувер, 2010. – 208 с.
24. Мухопад В. И. Коммерциализация интеллектуальной собственности: Монография. – М.: Инфра-М; Магистр, 2010. – 512 с.

11. Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).

2. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.

5. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/MySql/>.

Ресурси для навчання.

1. [http:// lib.lac.lviv.ua](http://lib.lac.lviv.ua)

Додаткові інформаційні ресурси:

1. <http://www.lib.com.ua>
2. <http://www.library.lviv.ua>
3. <http://franko/lviv.ua/library>
4. <http://www.urakad.kharkiv.edu>
5. <http://www.nla.od.ua/odessa/lib>
6. <http://www.uosa.uar.net>
7. <http://www.lib-gw.univ.kiev.ua>

Енциклопедії і довідники.

1. <http://mega.km.ru/>
2. <http://vesna.sammit.kiev.ua/>
3. <http://slovník.org/Ink/dic.html>